

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

II. ÚS 404/2022-41

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], a obchodnej spoločnosti **DM – Capital, s. r. o.**, Cabanova 6, Bratislava, IČO 46 880 828, zastúpených JUDr. Evou Klemovou, advokátkou, M. R. Štefánika 1, Pezinok, proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava III č. k. 14 C 493/2015-296 z 22. marca 2022 a postupu, ktorý predchádzal jeho vydaniu, takto

rozhodol:

1. Uznesením Okresného súdu Bratislava III č. k. 14 C 493/2015-296 z 22. marca 2022 **bolo porušené** základné právo sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a ich právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
2. Uznesenie Okresného súdu Bratislava III č. k. 14 C 493/2015-296 z 22. marca 2022 **zrušuje a vec vracia** Okresnému súdu Bratislava III na ďalšie konanie.
3. Okresný súd Bratislava III **je povinný** nahradiť sťažovateľom trovy konania **604,78 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľov do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľov a skutkový stav veci

1. Sťažovatelia sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 31. mája 2022 domáhajú vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) č. k. 14 C 493/2015-296

z 22. marca 2022 (ďalej len „napadnuté uznesenie“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu. Sťažovatelia navrhujú napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Žiadajú tiež o priznanie náhrady trov konania.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovatelia boli v procesnom postavení žalovaných v 1., 2. a 3. rade stranou v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 493/2015. Predmetom konania bolo: a) určenie, že do bezpodielového spoluvlastníctva manželov (žalobkyne a žalovaného v 1. rade) patria nehnuteľnosti špecifikované v žalobe, b) určenie neplatnosti kúpnej zmluvy č. V-3505/2015 zo 4. mája 2015 uzatvorenej medzi žalovaným v 1. rade a žalovaným v 2. rade a c) určenie neplatnosti kúpnej zmluvy č. V-4294/2015 zo 17. júna 2015 uzatvorenej medzi žalovaným v 2. rade a žalovaným v 3. rade.

3. Okresný súd rozhodol vo veci samej rozsudkom č. k. 14 C 493/2015-207 z 5. februára 2019 takto:

„1. Súd žalobu v časti určenia neplatnosti Kúpnej zmluvy uzavretej medzi žalovaným 1 a žalovaným 2 č. V-3505/2015 zo dňa 04. 05. 2015 zamietla.

Súd konanie v časti určenia, že nehnuteľnosti patria do bezpodielového spoluvlastníctva a v časti určenia neplatnosti Kúpnej zmluvy č. V-4294/2015 zo dňa 17. 06. 2015 zastavuje.

Súd priznáva žalovaným 1 až 3 voči žalobkyni náhradu trov konania v pomere úspechu 100 %.“

4. Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. k. 4 Co 277/2019-257 z 25. novembra 2020 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a žalovaným v 1. až 3. rade priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

5. Sťažovatelia podaním zo 4. januára 2021 v spojení s podaním z 5. januára 2021 predložili okresnému súdu vyčíslenie trov konania v celkovej výške 3 461,57 eur.

6. Okresný súd uznesením č. k. 14 C 493/2015-284 z 15. júla 2021 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie VSÚ“) rozhodol o výške náhrady trov konania (prvoinštančného a odvolacieho) tak, že žalobkyni uložil povinnosť zaplatiť žalovaným v 1. až 3. rade náhradu trov konania 798,88 eur na účet ich právneho zástupcu, a to v lehote 3 dní odo dňa právoplatnosti uznesenia.

7. Proti uzneseniu VSÚ podali sťažovatelia 31. augusta 2021 sťažnosť, ktorú okresný súd napadnutým uznesením zamietol.

8. Ústavný súd uznesením č. k. II. ÚS 404/2022 z 21. septembra 2022 prijal ústavnú sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie v celom rozsahu.

II. Argumentácia sťažovateľov

9. Sťažovatelia argumentujú, že okresný súd v napadnutom uznesení neodôvodnil, na základe čoho prijal záver, že dielňa tvorí s rodinným domom jeden funkčný celok aj napriek tomu, že ide o nehnuteľnosti, ktoré sú v katastri nehnuteľností evidované každá samostatne; nezaoberal sa námietkami sťažovateľov súvisiacimi s výpočtom základnej sadzby tarifnej odmeny (najmä jej zvýšením a znížením) za jednotlivé úkony právnej služby a ich argumentáciou, že v konaní boli uplatnené spolu štyri samostatne žalovateľné nároky; nebral do úvahy skutočnosť, že každý zo žalobných návrhov smeroval proti iným stranám konania, každý z nich bol aj samostatne žalovateľný, a preto bolo potrebné určiť odmenu osobitne vo vzťahu ku každému z nich a ku každému predmetu konania. Nepriznanie náhrady hotových výdavkov za vykonanie zaručenej konverzie splnomocnení z listinnej do elektronickej podoby s odôvodnením, že táto náhrada je zahrnutá v režijnom paušále podľa § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytnutie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“), považujú sťažovatelia za nesprávne a nemajúce právny základ.

10. Podľa názoru sťažovateľov napadnuté uznesenie okresného súdu nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky, neobsahuje dostatočné odôvodnenie prijatých záverov a je z časti nepreskúmateľné; príslušné ustanovenia vyhlášky interpretuje a aplikuje nesprávne, bez ohľadu na osobitné okolnosti konania a jeho predmet; vykazuje črty arbitrárnosti a svojvôle, pričom ho považujú za excés z princípu spravodlivosti, ktorý zasiahol do ich označených základných práv.

III. Vyjadrenie okresného súdu, zúčastnenej osoby a replika sťažovateľov

III.1. Vyjadrenie okresného súdu:

11. Okresný súd vo vyjadrení k ústavnej sťažnosti len všeobecne odkázal na odôvodnenie napadnutého uznesenia, „*osobitne na odsek 6. v spojení s odsekom 10. uvedeného uznesenia*“.

III.2. Vyjadrenie zúčastnenej osoby:

12. Zúčastnená osoba, ktorou je [REDAKOVANÉ], sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrila.

III.3. Replika sťažovateľov:

13. Sťažovatelia vo svojej replike uviedli, že ich stanovisko k vyjadreniu okresného súdu č. k. Spr. 418/2022 z 3. novembra 2022 (resp. k vyjadreniu zákonného sudcu z 28. októbra 2022) vyplýva z obsahu ústavnej sťažnosti a na tejto v plnom rozsahu zotrvávajú.

14. Zároveň oznámili, že ich právna zástupkyňa bola 27. septembra 2022 registrovaná príslušným daňovým úradom na daň z pridanej hodnoty, počnúc 15. októbra 2022, a navrhli, aby ústavný súd v prípade uloženia povinnosti nahradiť trovy konania uložil okresnému súdu priznanú náhradu trov konania zvýšiť o daň z pridanej hodnoty.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

15. Podľa názoru sťažovateľov okresný súd porušil ich základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nesprávnou aplikáciou právnych predpisov upravujúcich rozhodovanie o výške trov konania a nedostatočným odôvodnením napadnutého uznesenia, ako i postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

16. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

17. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08), a preto ich namietané porušenie možno preskúmavať spoločne.

18. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

19. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

20. Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

21. Ústavný súd opakovane (z novšej judikatúry porov. medzi mnohými napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017, II. ÚS 566/2018, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 178/2019) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecných súdov o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdnictva.

22. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť. Inak povedané, problematika náhrady trov konania by mohla dosiahnuť ústavnoprávny rozmer len v prípade extrémneho vybočenia z pravidiel upravujúcich toto konanie, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovaného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (rovnaké závery porov. napr. aj v I. ÚS 40/2012, II. ÚS 364/2014, II. ÚS 64/09, III. ÚS 92/09, IV. ÚS 248/08, z novšej judikatúry pozri II. ÚS 153/2016, II. ÚS 357/2016, II. ÚS 681/2016, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 494/2018, II. ÚS 566/2018).

23. Skutočnosť, že ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba výnimočne, ešte neznamená, že takýmito rozhodnutiami by nemohlo dôjsť k porušeniu práv sťažovateľov. Ústavný súd už v minulosti rozhodol o porušení práv sťažovateľov rozhodnutiami všeobecných súdov o trovách konania, a to napríklad v prípadoch nerešpektovania príslušných ustanovení zákona, resp. vyhlášky (II. ÚS 82/09, I. ÚS 119/2012, II. ÚS 536/2018), a tiež v prípade nedostatočného odôvodnenia právnych záverov všeobecného súdu (I. ÚS 423/2010).

24. Sťažovatelia namietajú porušenie označených práv i vo vzťahu k postupu okresného súdu, ktorý predchádzal vydaniu napadnutého uznesenia, napriek tomu však ústavnú sťažnosť v tejto časti neodôvodnili, preto samotný postup okresného súdu nemohol ústavný súd podrobiť svojmu prieskumu. Svoju pozornosť teda ústavný súd zameral na napadnuté uznesenie okresného súdu.

25. V súvislosti s námietkou sťažovateľov, že okresný súd neodôvodnil na základe čoho prijal záver, že dielňa tvorí s rodinným domom jeden funkčný celok aj napriek tomu, že ide o nehnuteľnosti, ktoré sú v katastri nehnuteľností evidované každá samostatne poukazuje ústavný súd na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia v ktorej uvádza:

„zmyslom a účelom predmetného ustanovenia § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky je chrániť právo bývania fyzických osôb, ktoré zahrňuje podľa názoru Ústavného súdu nielen samotnú stavbu, ktorá je určená na bývanie, ale prípadne aj ďalšie nehnuteľnosti, ktoré sú funkčne súčasťou obydlija, resp. tvoria s obydliím jeden celok. Takémuto právnomu názoru zodpovedá aj formulácia zákonodarcu, ktorý v predmetnom ustanovení § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky použil výraz nehnuteľnosti a nie stavba alebo obydlie... Z nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky č. III. ÚS 277/2017-9 zo dňa 25. 4. 2017, je zrejme, že k nehnuteľnosti slúžiacej na bývanie (bez ohľadu na skutočnosť nahláseného trvalého alebo prechodného pobytu k tejto nehnuteľnosti), treba zahrnúť aj nehnuteľnosti, ktoré sú funkčnou súčasťou obydlija, čo je v posudzovanom prípade dielňa, ktorá tvorí s domom jeden funkčný celok, a preto nie je možné ju odlučovať od domu a vychádzať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta z jej hodnoty.“

26. Ústavný súd konštatuje, že okresný súd síce v napadnutom uznesení uviedol, že považuje dielňu za funkčnú súčasť obydlija, ktorá tvorí s domom funkčný celok, avšak absentuje dôvod na základe ktorého dospel k uvedenému záveru. V uznesení ústavného súdu č. k. III. ÚS 277/2017-9 z 25. apríla 2017, na ktorý okresný súd poukazuje, na rozdiel od právnej veci sťažovateľov išlo o nehnuteľnosti – stavbu a pozemok, na ktorom predmetná stavba stojí, resp. príľahlý pozemok, užívanie ktorého je spojené s užívaním samotnej stavby, pričom už z charakteru týchto pozemkov, vyplýva, že tvoria so stavbou funkčný celok. Zo samotného charakteru dielne nevyplýva, že by mala tvoriť s domom funkčný celok, preto ak je tomu v posudzovanej veci tak, bolo povinnosťou okresného súdu to náležite odôvodniť. Na základe uvedeného ústavný súd zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie okresného súdu je v tejto časti nepreskúmateľné a nedostatočne odôvodnené.

27. Vo vzťahu k námietke sťažovateľov týkajúcej sa nepriznania náhrady hotových výdavkov za vykonanie zaručenej konverzie splnomocnení z listinnej do elektronickej podoby okresný súd uvádza: *„... táto náhrada je zahrnutá v režijnom paušále, ktorý upravuje § 16 ods. 3 vyhl. č. 655/2004 Z. z., a tento je stanovený vo výške jednej stotiny výpočtového základu za každý úkon právnej služby a právnomu zástupcovi žalovaného 1/ a 3/ bol priznaný v rámci úkonu prevzatia a prípravy právneho zastúpenia žalovaného 1/ a 3/ zo dňa 27. 11. 2018 v sume 9,21 eur, ktorý zahŕňa aj zaručenú konverziu v sume 2,20 eur.“* Námietku sťažovateľov považuje ústavný súd za nedôvodnú, keďže okresný súd svoj právny názor odôvodnil ústavne udržateľným spôsobom.

28. Vo vzťahu k argumentácii sťažovateľov spočívajúcej v nesprávnom určení základnej sadzby tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby okresným súdom ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia v spojení s uznesením VSÚ zistil, že námietka sťažovateľov je dôvodná.

29. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu možno vyvodit' niekoľko modelových prípadov, keď interpretácia a aplikácia jednoduchého práva porušuje tiež ústavou garantované základné práva. Ide o prípady konkurencie noriem jednoduchého práva, konkurencie interpretačných alternatív jednej normy jednoduchého práva a prípady svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva. Ide teda buď o situáciu, v ktorej ústavný súd sleduje, či vo veci aplikovaná právna norma sledujúca určitý ústavou chránený účel z pohľadu proporcionality nadobudla opodstatnene prednosť pred inou normou sledujúcou dosiahnutie iného ústavou chráneného účelu, alebo o situáciu, keď sa ponúka niekoľko interpretačných alternatív normy, alebo o situáciu svojvoľnej aplikácie jednoduchého práva, ktorej chýba racionálne odôvodnenie či prepojenie s ústavou chráneným účelom. V právnej veci sťažovateľov ide o tretí modelový prípad, teda o prípad svojvoľnej aplikácie normy jednoduchého práva.

30. Okresný súd pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny vychádzal z toho, že v posudzovanom konaní boli uplatnené 3 nároky proti trom žalovaným – sťažovateľom, pričom ale u všetkých uplatnených nárokov aplikoval § 11 ods. 1 písm. c) vyhlášky, podľa ktorého základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna trinástina výpočtového základu, ak klientom je fyzická osoba a predmet konania sa týka nehnuteľnosti, ktorá je určená na bývanie alebo slúži jej na bývanie; to neplatí vo veciach vyporiadania bezpodielového spoluvlastníctva manželov alebo zrušenia a vyporiadania podielového spoluvlastníctva.

31. Už zo samotného znenia citovaného ustanovenia vyhlášky vyplýva, že pri jeho aplikácii má ísť o klienta – fyzickú osobu, čo sťažovateľ v 3. rade, ktorým je obchodná spoločnosť, zjavne nie je. Okresný súd preto nesprávne vychádzal z predpokladu o rovnakej tarifnej hodnote uplatnených nárokov v súvislosti s určovaním základnej sadzby tarifnej odmeny, jej následným zvýšením podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, ako i znížením podľa § 13 ods. 2 vyhlášky. Keďže k nesprávnej aplikácii právneho predpisu (vyhlášky) okresným súdom došlo vlastne už v prvotnej fáze rozhodovania o výške náhrady trov konania – pri určovaní základnej sadzby tarifnej odmeny, celý ďalší postup výpočtu výšky trov konania je nesprávny a neakceptovateľný.

32. Podľa názoru ústavného súdu v právnej veci sťažovateľov sa okresný súd pri aplikácii právneho predpisu natoľko odchýlil od jeho ustanovení, že zásadne poprel jeho účel a význam, v dôsledku čoho je napadnuté uznesenie ústavne neakceptovateľné, neudržateľné a zároveň je príčinou vyslovenia záveru o jeho arbitrárnosti.

33. V dôsledku už uvedených nedostatkov poskytnutej súdnej ochrany zo strany okresného súdu, ktorá nezodpovedá právu sťažovateľov na ústavne konformný výklad a aplikáciu zákonných noriem v ich právnej veci a na riadne odôvodnenie rozhodnutia ako významnej súčasť práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Prikázanie vo veci konať

34. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa. Ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, môže vrátiť vec na ďalšie konanie.

35. Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením okresného súdu (predovšetkým dôvody uvedené v bodoch 26 a 32), bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 133 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie (bod 2 výroku nálezu).

36. Pri rozhodovaní o sťažnosti sťažovateľov bude povinnosťou okresného súdu predovšetkým náležite aplikovať relevantnú právnu úpravu ústavne konformným spôsobom, a následne jasne a zrozumiteľne odôvodniť právne závery, ku ktorým dospel a na ktorých založil svoje rozhodnutie.

37. V ďalšom postupe je okresný súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 134 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Okresný súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 134 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

VI.

Trovy konania

38. Sťažovatelia si uplatnili náhradu trov konania pred ústavným súdom, ktoré im vznikli v súvislosti s ich právnym zastupovaním právnou zástupkyňou.

39. Ústavný súd pri rozhodovaní o náhrade trov konania vychádzal z obsahu súdneho spisu. Za prvé dva úkony právnej služby, t. j. prevzatie a prípravu zastupovania a podanie ústavnej sťažnosti, vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok 2021, ktorá bola 1 163 eur, keďže išlo o úkony právnej služby vykonané v roku 2022. Odmena za jeden úkon právnych služieb za rok 2022 v zmysle § 11 ods. 3 v spojení s § 13 ods. 2 vyhlášky predstavuje sumu 96,92 eur. Takto stanovená odmena predstavuje pri troch sťažovateľoch a dvoch úkonoch 581,52 eur, s režijným paušalom 2 x 11,63 eur (§ 16 ods. 3 vyhlášky) spolu 604,78 eur. Pokiaľ ide o ďalší úkon právnej služby – vyjadrenie k stanovisku okresného súdu, ústavný súd konštatuje, že neobsahuje nové, resp. ústavnoprávne relevantné skutočnosti, ktoré mu nie sú známe, preto odmenu za uvedený úkon nepriznal. Právna zástupkyňa sťažovateľov je platiteľom dane z pridanej hodnoty až od 15. októbra 2022, jej odmena preto nebola zvýšená o daň

z pridanej hodnoty, keďže daňová povinnosť vzniká podľa § 19 ods. 2 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov dňom dodania služby, teda v okolnostiach posudzovanej veci najneskôr 31. mája 2022. Ústavný súd priznal úspešným sťažovateľom náhradu trov konania 604,78 eur (bod 3 výroku rozhodnutia).

40. Priznanú náhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný uhradiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľov (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 Civilného sporového poriadku) označenej v záhlaví tohto nálezu v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. decembra 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu